

Czy doświadczenia bliskie śmierci można wytłumaczyć halucynacjami?

19 czerwca 2022

W naszej niekończącej się próbie zrozumienia tego, co dzieje się z nami po śmierci, ludzie od dawna traktowali doświadczenia bliskie śmierci (NDE) jako pewne wskazówki. Osoby, które otarły się o śmierć często twierdzą, że widziały i doświadczały wydarzeń odmieniających ich życie, np. światło na końcu tunelu, czy spotkania ze zmarłymi krewnymi. Jednak eksperci uważają, że nadprzyrodzony charakter tych doświadczeń można wyjaśnić naukowo.

Doświadczenie bliskiej śmierci jest bardzo głębokim wydarzeniem psychologicznym z elementami mistycznymi. Zwykle występuje u osób bliskich śmierci lub w sytuacjach silnego bólu fizycznego czy emocjonalnego, ale może również pojawić się po atakach serca i urazach mózgu, a nawet podczas medytacji i omdlenia. Nawet jedna trzecia ludzi, którzy byli bliscy śmierci, opowiadają o tych niezwykłych przeżyciach.

Doświadczenie bliskiej śmierci zwykle wiąże się z uczuciem

zadowolenia, psychicznego oderwania się od ciała (tzw. doświadczenia poza ciałem), poruszania się w długim ciemnym tunelu oraz wchodzenia w jasne światło. Oczywiście wiek i kultura danej osoby może w istotny sposób wpływać na rodzaj doświadczeń. Przykładowo w Indiach, wiele osób zgłaszało „spotkanie” z Jamą, hinduistycznym bogiem śmierci i zmarłych. Amerykanie mówią, że widzieli Jezusa, z kolei dzieci opowiadają o spotkaniach z przyjaciółmi i nauczycielami.

Zdecydowana większość zgłoszonych przypadków ma charakter pozytywny, które czasem nawet pomogły zmniejszyć lęk przed śmiercią. Jednak niektóre doświadczenia bliskie śmierci są negatywne i obejmują uczucia, takie jak brak kontroli czy świadomość nieistnienia i mogą przywoływać wizje piekła.

Neurologzy Olaf Blanke i Sebastian Dieguez zaproponowali dwa rodzaje doświadczeń bliskich śmierci. Pierwszy typ jest związany z lewą półkulą mózgu, cechuje się zmienionym poczuciem czasu i wrażeniem latania. Typ drugi, obejmujący prawą półkulę, charakteryzuje się widzeniem lub komunikowaniem się z duchami oraz słyszeniem głosów, dźwięków i muzyki. Chociaż nie jest jasne, dlaczego istnieją różne rodzaje doświadczeń bliskich śmierci, różne interakcje między regionami mózgu wytwarzają te odrębne doświadczenia.

Płaty skroniowe odgrywają ważną rolę w doświadczeniach z pogranicza śmierci. Ten obszar mózgu jest zaangażowany w przetwarzanie informacji zmysłowych i pamięci, więc nienormalna aktywność w tych płatach może powodować dziwne wrażenia i percepcje.

Pomimo kilku teorii, stosowanych do wyjaśniania doświadczeń bliskich śmierci, dotarcie do sedna tego, co je powoduje, jest bardzo trudne. Ludzie religijni wierzą, że doświadczenia bliskiej śmierci dostarczają dowodów na życie po śmierci – w szczególności oddzielenie duszy od ciała. Z kolei naukowe wyjaśnienia dla doświadczeń bliskich śmierci obejmują depersonalizację, która jest poczuciem bycia odłączonym od

ciała. Amerykański astronom, popularyzator nauki i pisarz Carl Sagan zasugerował nawet, że stres związany ze śmiercią wywołuje wspomnienie narodzin, co sugeruje, że zjawisko „tunelu” jest ponownym wyobrażeniem kanału rodniego.

Jednak z powodu fantazyjnego charakteru tych teorii, pojawiły się inne wyjaśnienia. Niektórzy badacze twierdzą, że uwalnianie endorfin podczas stresujących wydarzeń może wywołać coś w rodzaju doświadczenia bliskiej śmierci, szczególnie poprzez zmniejszenie bólu i zwiększenie przyjemnych doznań. Również środki znieczulające, takie jak ketamina, mogą symulować cechy charakterystyczne dla zjawiska NDE, takie jak doświadczenia poza ciałem.

Inne teorie sugerują, że doświadczenia bliskiej śmierci wynikają z dimetylotryptaminy (DMT), leku psychodelicznego, który występuje naturalnie w niektórych roślinach. Rick Strassman, profesor psychiatrii, zaobserwował w badaniu z lat 1990-1995, że ludzie mieli doświadczenia mistyczne i bliskie śmierci po wstrzyknięciu DMT. Według Strassmana, organizm w sposób naturalny wytwarza DMT przy narodzinach i śmierci, jednak nie ma jednoznacznych dowodów na poparcie tego poglądu. Ogólnie rzecz biorąc, teorie oparte na substancjach chemicznych są nieprecyzyjne i nie mogą wyjaśnić pełnego zakresu zjawisk, związanych z doświadczeniami bliskimi śmierci.

Naukowcy wyjaśniali także doświadczenia bliskie śmierci niedotlenieniem mózgu. Jeden z badaczy stwierdził, że piloci samolotów, którzy doświadczyli utraty przytomności podczas szybkiego przyspieszania, opisywali doświadczenia podobne do NDE, jak na przykład wizję tunelu. Brak tlenu może również wywoływać padaczkę skroniową, która prowadzi do halucynacji. Omamy te mogą być zbliżone do doświadczeń bliskich śmierci.

Najbardziej rozpowszechnionym wytłumaczeniem dla doświadczeń bliskich śmierci jest hipoteza o umierającym mózgu, która sugeruje, że zjawiska związane z NDE są halucynacjami,

wywołanymi przez aktywność w mózgu, gdy komórki zaczynają umierać. Dzieje się to w sytuacji kryzysowej, co wyjaśniałoby relacje osób ocalałych z katastrof. Problem z tą teorią, choć jest prawdopodobna, polega na tym, że nie wyjaśnia ona pełnego zakresu cech, które mogą występować podczas doświadczeń bliskich śmierci, takich jak doświadczenia poza ciałem.

Obecnie nie ma jednoznacznego wyjaśnienia dla zjawiska NDE. Naukowcy wciąż prowadzą badania i starają się zrozumieć to enigmatyczne zjawisko. Niezależnie od tego, czy są to zjawiska paranormalne, czy też nie, doświadczenia bliskie śmierci są niezwykle ważne – dają wielu ludziom znaczeń, nadziei i celów, a jednocześnie doceniają ludzkie pragnienie „przeżycia” śmierci.

Ilustracja: Pixabay.com (CC0)

Źródło: [InneMedium.pl](https://inneMedium.pl)